

Sisällys

Esipuhe 9

- Kansikuvasta 11

I Lähestymistapoja mediahistoriaan 12

Mitä on media? 14

Revoluutio vai evoluutio? 16

- Media-arkeologiaa 26

Mediahistoriaa 31

II Puheesta painettuun 37

Sanoja teksteiksi 39

Käsikirjoituksen kulttuuri 46

- Kirjoittamisen teknologiset pinnat 46

Kirjallinen kulttuuri Suomeen 50

Gutenbergin ”keksintö” 51

Painetun sanan ”vallankumous” 56

- Ensimmäinen ”mediakampanja” 58

Suomalainen kirjapainotaito jälkijunassa 65

Sanomalehdistön synty 67

Lehdistö politisoituu 70

Sanomalehdistön synty Suomessa 77

III Teemaluku: Media, demokratia ja julkisuus 80

Demokratia ja mediajärjestelmät 82

Julkisuus 91

IV Uuden median synty 102

Lennätin: tiedon globaali valtatie 105

- Optinen lennätin 107

- Utistoimistot 113

Puhelin: toimistojen hyötykäyttöön 116

- Puhelinyleisradio 119

Äänilevy: tallentamisesta viihteeksi 122

Langattomasti radiolla 127

Elokuva: liikkuvia attraktiokuvia 130

- Camera obscurasta digikuvaukseen 132

Perifeerinen Suomi ajan hermolla 136

V Teemaluku: Media, moderni ja globalisaatio 142

Media ja moderni 143

Media ja nationalismi 148

Media ja globalisaatio 153

VI Mediaa massoille 161

Modernin mainonnan synty 162

Suomalaisen mainonnan ensiaskeleet 168

Lehdistö kaupallisen massamedian tiennäyttäjänä 170

- New Yorkin lehtikeisarit 172

	<i>Suomalainen lehdistö politisoituu ja ammattimaistuu</i>	182
	• <i>Edelläkävijä Saima</i>	184
	Elokuvateollisuuden voittokulku	190
	” <i>Suomen Hollywood</i> ”	195
	Yleisradiotoiminnan kaksi mallia	197
	<i>Radiomonopoli myös Suomeen</i>	204
VII	Teemaluku: Media, talous ja politiikka	207
	Sensuuria	213
	Propagandaa	222
	Median, politiikan ja talouden kytkökset	232
VIII	Maailmankylässä	237
	1900-luvun tärkein media: televisio	239
	<i>Suomi mukaan televisioimintaan viiveellä mutta edelläkävijänä</i>	250
	• Mainostajien ohjelmat	252
	Tietokoneet ja internet	256
	• 1990-luvun ”uusmedia”	262
	<i>Matematiikkakoneista Angry Birdsiin</i>	271
IX	Teemaluku: Media ja arki	275
	Painettu media osaksi yksityiselämää ja arkea	279
	Uusi media mullistaa työtä ja vapaa-aikaa	281
	Televisioperheet	288

X Median kulttuurisia merkityksiä historiassa 292

Media ja historiakulttuuri 292

Maailmankuvan muokkaaja 303

Utopioita ja dystopioita 308

XI Epilogi: Media ja historia 316

English Abstract 325

Lähteet 326

Asiasanahakemisto 357

Henkilöhakemisto 374